

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/272/2021
Identifikačné číslo spisu: 8118216283
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8118216283.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Š. R., 2/ I.. G. R., oboch bývajúcich v I. XXX, zastúpení JUDr. Danielou Strakovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Konštantínova 6, proti žalovaným 1/ I. R., 2/ N. R., obom bývajúcim v I. XXX, zastúpení JUDr. Ernestom Vokálom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 61, o zriadenie vecného bremena s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16 C 50/2018, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. marca 2021 sp. zn. 2 Co 16/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 1. októbra 2019 č. k. 16 C 50/2018- 113 v spojení s opravným uznesením z 11. februára 2020, č. k. 16 C 50/2018- 139 zriadil vecné bremeno in rem v prospech vlastníkov nehnuteľnosti stavby súp. č. XXX - garáž na parcele CKN XX/X v kat. úz. I., zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. I.L., spočívajúcom v práve prechodu peši a prejazdu osobným motorovým vozidlom cez pozemok parcelu č. CKN XX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 1365 m², zapísaný na LV č. XXX, kat. úz. I., v rozsahu podľa znázornenia v geometrickom pláne č. K. - XXX/XXXX, úradne overenom Okresným úradom Sabinov - katastrálnym odborom 14. júla 2016, ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia. Žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne náhradu za zriadené vecné bremeno sumu 50,- eur a vyslovil, že žalobcovia 1/ a 2/ majú voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 151n ods. 1, § 151n ods. 2, § 151n ods. 3, § 151o ods. 1, § 151o ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že v konaní nebolo sporné vlastníctvo pozemku, na ktorom žalobcovia 1/ a 2/ žiadali zriadiť vecné bremeno, jednalo sa o pozemok žalovaných 1/ a 2/ s tým, že so zriadením vecného bremena žalovaní nesúhlasili. Súd zistil, že žalobcovia nemali iný reálny prístup k ich nehnuteľnosti - garáži, súp. č. XXX, pričom rodinný dom, ako aj garáž začali stavať, resp. administratívne zabezpečovať v roku 1997, keď žalovaní osvedčením získali vlastnícke právo aj k časti

pozemku, ku ktorému sa zriaďuje vecné bremeno. Ďalej akcentoval fakt, že v danom prípade sa jednalo o zriadenie vecného bremena v prospech žalobcov 1/ a 2/ so zachovaním vlastníckeho práva žalovaných 1/ a 2/, nie o predaj predmetného pozemku. Súčasťou výroku rozsudku bola aj špecifikácia dotknutej nehnuteľnosti vo vzťahu k vecnému bremenu geometrickým plánom, nakoľko vecné bremeno sa nedotýkalo celého rozsahu parcely žalovaných 1/ a 2/. Súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno po zistení, že žalobcovia 1/ a 2/ nemali možnosť iného vstupu do predmetnej garáže ako cez pozemok - jeho časť, ktorý je vlastníctvom žalovaných 1/ a 2/, čo absolútnym spôsobom negovalo možnosť užívania ich vlastníckeho práva k predmetu vlastníctva. Súd prvej inštancie po obhliadke na mieste samom zistil, že oporný múr bol postavený žalovaným 1/ pred vstupom do garáže po tom, čo žalobcovia 1/ a 2/ po dobu cca 12 rokov prechádzali cez časť pozemku žalovaných 1/ a 2/ a mali prístup do tejto garáže. Zdôraznil, že ani výkon vlastníckeho práva nemôže byť absolútny. Výstavbu múru pred garážovou bránou súd prvej inštancie vnímal ako schválnosť zo strany žalovaných 1/ a 2/ za účelom tzv. vyblokovania žalobcov 1/ a 2/ z užívania ich garáže, keďže v minulom období s tým problém žalovaní 1/ a 2/ nemali. Čo sa týka orientácie garáže, súd prvej inštancie poukázal na orientačný náčrt nachádzajúci sa na č. 1. 9 spisu, kde šípku je jasne naznačený vstup do garáže z prednej strany, aj vzhľadom na tvar garáže iný vstup ani logicky možný nebol a poukázal na to, že v predchádzajúcom konaní, ktoré bolo vedené medzi stranami sporu na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 19 C 33/2014, bola formálna chyba ohľadom označenia svetových strán, pokiaľ ide o namietanú garáž, vysvetlená V. K., ktorý bol zodpovedný ako projektant za projektovú dokumentáciu na zhotovenie rodinného domu a garáže žalobcov 1/ a 2/ v obci I.. Zdôraznil, že pozemok nebude po zriadení vecného bremena znehodnotený o nič viac ako v čase, keď žalobcovia 1/ a 2/ mali možnosť vjazdu do ich garáže, a to s ohľadom na umiestnenie tohto vstupu a najmä výmeru (23 m²) časti pozemku, na ktorej sa vecné bremeno zriadilo. Súd prvej inštancie preto žalobe vyhovel, zriadil vecné bremeno in rem v prospech vlastníkov stavby súp. č. XXX - garáže za náhradu, keď v tejto súvislosti nevychádzal iba zo záverov znaleckého posudku č. XXX/XXXX, ale priznal žalovaným 1/ a 2/ jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena vo výške 50,- eur so zdôraznením, že aj keď v znaleckom posudku nenašiel formálne pochybenie, s ohľadom na charakter veci a vzájomné vzťahy strán sporu vyhodnotil ako spravodlivú a pre úpravu právneho stavu primeranú náhradu vo výške 50,- eur, v snahe o čo najmierlivejší prístup k stranám sporu, keď žalobcovia sa v priebehu konania vyjadrili, že akceptujú aj vyššiu jednorazovú náhradu za zriadené vecné bremeno, než ktorá vyplývala zo znaleckého posudku. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom zo 17. marca 2021 sp. zn. 2 Co 16/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobcovia nemali zabezpečený iný vstup do stavby garáže, ako cez časť parcely CKN XX/X a rozsah plochy potrebnej pre prechod (peši a prejazdom osobným motorovým vozidlom) do tejto stavby je znázornený v geometrickom pláne č. K. - XXX/XXXX vo výmere iba 23 m² z celkovej rozlohy daného pozemku 1365 m². Súd prvej inštancie v tejto súvislosti zdôraznil existenciu vydaného stavebného povolenia a kolaudačného rozhodnutia vo vzťahu k realizovanej výstavbe rodinného domu a garáže žalobcov 1/ a 2/, najmä pokiaľ ide o grafickú časť projektu. Iná možnosť vchodu do tejto stavby s ohľadom na jej umiestnenie v svahovitej časti terénu nevyplývala ani zo záverov obhliadky vykonanej súdom prvej inštancie v tomto, ako aj predchádzajúcom konaní strán sporu. Podobne súd prvej inštancie na obhliadke nezistil v mieste pred vchodom do garáže (okrem oplotenia realizovaného žalovanými) existenciu iných stavieb označených v podanom odvolaní, ktoré by bránili užívaniu vjazdu do garáže cez predmetný pozemok. Súd prvej inštancie rozhodol o zriadení vecného bremena v súlade s citovanou právnou úpravou a v rozsahu znázornenia geometrickým plánom, ktorý tvorí súčasť preskúmaného rozhodnutia. Podobne správne rozhodol o výške finančnej náhrady za takto zriadené vecné bremeno v prospech žalovaných 1/ a 2/, v závislosti od záverov vyjadrených v znaleckom posudku, obsah ktorého stranami konania relevantne spochybnený nebol. S prihliadnutím k snahe o spravodlivú úpravu právnych pomerov strán konania súd prvej inštancie túto náhradu podstatne zvýšil, čo akceptovali aj žalobcovia 1/ a 2/. Bolo potrebné zdôrazniť, že vecné bremeno v tomto prípade bolo zriadené spôsobom predpokladaným § 151o Občianskeho zákonníka a finančná náhrada za jeho zriadenie je majetkovým právom osôb, ktoré sú povinnými subjektami z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in

rem“ a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Zriadením vecného bremena sa obmedzilo vlastnícke právo k časti pozemku žalovaných 1/ a 2/ a vecné bremeno trvá do budúca, čo odôvodňovalo záver v tom zmysle, že náhrada za takéto zriadenie vecného bremena bola náhradou jednorazovou (do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 539/2020, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/17/2019). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ a (z obsahu dovolania) § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Namietali porušenie práva na spravodlivý proces spočívajúce v tom, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú nepreskúmateľné. Žalobcovia 1/ a 2/ požiadali o stavebné povolenie na výstavbu garáže, ktorá mala mať vchod z inej strany, ako tomu je v skutočnosti. Problém s vjazdom na pozemok žalobcov 1/ a 2/ by nikdy nevznikol, nakoľko by bol vstup na pozemok a do garáže zabezpečený z obecnej cesty. Na túto otázku nebola zo strany súdov daná relevantná odpoveď. Súd sa nevysporiadali s týmto rozhodným argumentom pre spravodlivé rozhodnutie, a z toho dôvodu sa jednalo o nepreskúmateľné rozsudky, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolatelia poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 1897/2004. Žalobcovia 1/ a 2/ konali v rozpore s právom (postavenie garáže v rozpore so stavebným povolením) a jediným ich argumentom bola existencia formálneho pochybenia (čo by mohlo mať relevanciu, keby iný vstup bol vylúčený, čo nebol daný prípad, nakoľko vstup do garáže z obecnej cesty by bol nielen možný, ale aj výhodnejší), dovolateľov tak obmedzili vo výkone vlastníckeho práva v pomere, ktoré nezodpovedá výhode vo forme prospešnejšieho užívania ich nehnuteľností. Prístup do garáže bol postavený v rozpore s projektovou dokumentáciou, aj keď na vstup do garáže z obecnej cesty by boli potrebné stavebné úpravy garáže-zamurovanie vstupu a vybúranie nového vstupu z obecnej cesty, prípadne iné úpravy, judikatúra počítá aj s takouto alternatívou ako reálnou možnosťou v rámci susedských /vlastníckych/ vzťahov, dovolatelia podložili rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 38/2005. Mali za to, že súdy pochybili, keď poukázali na judikatúru, ktorá s predmetným prípadom žiadnym spôsobom nesúvisela, práve tým, že vecné bremeno sa konštituovalo rozhodnutím súdu a malo trvať neurčitý čas, teda po neurčitý čas bude obmedzovať vlastníkov nehnuteľností a potom právnych nástupcov. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolatelia žiadali rozsudok odvolacieho súdu zrušiť v celom rozsahu.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že garáž žalobcov je osadená v súlade s projektovou dokumentáciou a situačným nákrešom stavby v PD s vjazdom do garáže tak ako je umiestnený, cesta vedúca popri garáži po ľavej strane je poľnou cestou, z ktorej nie je možné zriadiť iný vjazd do garáže, lebo z pozdĺžnej strany stavby je vjazd nerealizovateľný, zároveň je stavba osadená do kopcovitého svahu tak, že z opačnej strany je vjazd tiež nemožný. Navrhli podané dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších stupňov.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

10. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkom odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

11. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súd oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Myšlienkový postup súdov je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalovaní 1/ a 2/ uvádzali v dovolaní o nepreskúmateľnosti a nedostatočnom vysporiadaní sa s otázkou, že žalobcovia 1/ a 2/ požiadali o stavebné povolenie na výstavbu garáže, ktorá mala mať vchod, z inej strany ako je v skutočnosti. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď dospeli k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ nemajú zabezpečený iný vstup do stavby garáže, ako cez časť parcely CKN XX/X a rozsah plochy potrebnej pre prechod (peši a prejazdom osobným motorovým vozidlom) do tejto stavby je znázornený v geometrickom pláne č. K. - XXX/XXXX vo výmere iba 23 m² z celkovej rozlohy daného pozemku 1365 m². Súd prvej inštancie v tejto súvislosti zdôraznil existenciu vydaného stavebného povolenia a kolaudačného rozhodnutia vo vzťahu k realizovanej výstavbe rodinného domu a garáže žalobcov 1/ a 2/, najmä pokiaľ ide o grafickú časť projektu. Situačný plán, ktorý bol súčasťou vydaného stavebného povolenia zobrazoval umiestnenie stavieb na uvádzaných parcelách a vstup do garáže bol označený v smere z parcely CKN XX/X, kat. úz. I., ktorá je vlastníctvom žalovaných 1/ a 2/, a ktorí do doby zhoršenia vzťahov strán sporu prechod cez túto nehnuteľnosť akceptovali. Iná možnosť vchodu do tejto stavby s ohľadom na jej umiestnenie v svahovitej časti terénu nevyplynula ani zo záverov obhliadky vykonanej súdom prvej inštancie v tomto, ako aj predchádzajúcom konaní strán sporu. Súd prvej inštancie na obhliadke nezistil v mieste pred vchodom do garáže (okrem oplotenia realizovaného žalovanými) existenciu iných stavieb označených v podanom odvolaní, ktoré by bránili užívaniu vjazdu do garáže cez predmetný pozemok. Vzhľadom na túto situáciu opodstatnene rozhodol o zriadení vecného bremena v súlade s citovanou právnou úpravou a v rozsahu znázornenia geometrickým plánom, ktorý tvoril súčasť preskúmaného rozhodnutia. Súd prvej inštancie rozhodol o výške finančnej náhrady za takto zriadené vecné bremeno v prospech žalovaných, v závislosti od záverov vyjadrených v znaleckom posudku, obsah ktorého stranami konania

relevantne spochybný nebol.

11.1. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejme, ako a z akých dôvodov meritórne (rozsudkom) vo veci samej rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaní sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnili a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasili a nestotožnili sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11.2. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalovaní 1/ a 2/ neopodstatnene namietali nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva.

12. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodili prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odkázaním na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky.

13. Pre prípad, že sa dovolatelia predmetnou argumentáciou domáhali dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru (publikované rozhodnutie R 71/2018), v zmysle ktorej patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ sa ale nenapĺňa rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 165/2018, 6 Cdo 79/2017, 8 Cdo 102/2017). Dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nie je ani Ústavný súd Českej republiky (3 Cdo 38/2019). V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedených súdov. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmito súdmi, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (3 Cdo 204/2018).

14. Vychádzajúc z obsahu dovolania žalovaných 1/ a 2/ niet žiadnych pochybností o tom, že nekonkretizovali právnú otázku, na riešenie, ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačili ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (spĺňajúcu parametre v zmysle vyššie uvedeného

výkladu), od záverov ktorej sa odvolací súd odklonil.

15. Pre procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

15.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

15.2. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštalácie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

15.3 Zároveň je potrebné uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

16. Z obsahu dovolania žalovaných 1/ a 2/ odôvodneného § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je zrejmé, že žalovaní zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nekonkretizovali právnu otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačili žiadne konkrétne rozhodnutie, stanovisko, judikát najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu) od záverov, ktorého sa odvolací súd odklonil. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolatelia neuviedli. Žalovaní 1/ a 2/ týmito argumentmi vyjadrili len svoj nesúhlas s vyhodnotením skutkových okolností a na to nadväzujúcim právnym posúdením veci odvolacím súdom. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalovaných 1/ a 2/ o nesprávnosti skutkových záverov dovolacieho súdu či nedostatkoch odôvodnenia jeho rozhodnutia je preto nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

17. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP je skutočnosť, že dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď žalovaní v dovolaní neoznačili rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach. Z tohto dôvodu dovolací

dôvod nebol žalovanými vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

18. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.